

her i Landet, her i Rigsdagen i Menneskealdre. I Begyndelsen af 70erne blev Kravet om en ny Valglov rejst, Gang paa Gang var det fremme. Hvem husker ikke afdøde Folketingsformand Sofus Høgsbros Virksomhed i hele denne Sag? Fra 1905 har vi Aar efter Aar beskæftiget os med disse Sager. Spørgsmaalet er gennemdrøftet her i Tinget og i Befolkningen i en Grad som maaske intet andet Spørgsmaal. Nu at gaa til Nedsættelse af en Kommission, der skulde sidde og arbejde *ad calendae græecas*, det forekommer mig ganske meningsløst, ubetimeligt, unyttigt, ja, skadeligt for Arbejdets Fremme, kun et Vidnesbyrd om, at man vil ryste Op-gaven fra sig. Hvorfor? Fordi man er interesseret i den nuværende Valglovs Op-retholdelse saa længe som muligt, fordi denne Valglov er uretfærdig — det har den vist sig at være ved det sidste Valg.

Det ærede Medlem talte om en Overenskomst, der skulde være sluttet i 1915. Jeg antager, at den højtærede Indenrigsminister vil komme tilbage dertil for sit Vedkommende. Jeg skal kun for mit Vedkommende sige, at jeg udtrykkelig har betegnet det, der da skete, som et Forsøg, et Forsøg, der nu en Gang maatte gøres, og som hurtigst muligt maatte revideres, hvis det ikke faldt heldigt ud. Jeg har overhovedet altid om enhver Valglov udtalt, at den er noget forholdsvis forbigaaende, noget, man stadig maa være rede til at tage op til Revision, blandt andet ogsaa af Hensyn til Befolkningens Forskydning.

De Tal, der findes i denne Statistik, viser for det første klart og uigendriveligt — og det ærede Medlem gjorde ikke det mindste Forsøg paa at rokke dem —, at det nuværende Ministerium har et parlamentarisk Flertal, hvad der naturligvis maa være kedeligt for det ærede Medlem og hans Meningsfæller, der nu snart i et Par Aar har levet paa, at det ikke havde et parlamentarisk Flertal. Her i Salen ganske vist — det ærede Medlem mente nærmest ved et Snyderi. Han talte om en Manøvre i Skive. Jeg synes ikke, det er ganske titalende at høre en saadan Anklage fremsat fra denne Talerstol af det ærede Medlem, der maa vide Besked, eftersom det er offentlig oplyst, at der forud for sidste Valg blev udfoldet store Anstrengelser — jeg ved det, fordi det udgik bl. a. fra det Parti, jeg tilhører — for, at der ingen Løsgængere skulde være, og at man fra det radikale Venstres Side i høj Grad støttede disse Bestræbelser. Det vilde nemlig lette det Valgsamarbejde, som den

Gang forberedtes, og som vi i den daværende Situation ansaa for nødvendigt. Bestræbelserne førte ogsaa til, at næsten alle Løsgængere fra den Side meldte sig ind i deres Parti. En eneste blev tilbage; vi var kede deraf fra vor Side, og man var ked deraf fra det radikale Venstres Side. Saaledes var i Virkeligheden Stillingen. Der var ikke Spor af Manøvre deri. Det var ikke forud tænkt, at det kunde bidrage til Valgets Udfald; men man var ked af det; man gjorde, hvad man kunde, for at forhindre det. Det ved det ærede Medlem rigtig godt, det er offentlig oplyst. Jeg synes derfor ikke, det er ganske rigtigt af ham at fremsætte noget saadant.

Men Tallene viser altsaa, at de to Partier, der støttede Regeringen ved sidste Valg, efter Beregninger, der er fuldkommen korrekte, mønstrede 457 955 Stemmer og fik dermed 71 Mandater, Venstre og det konservative Folkeparti og Erhvervs-partiet fik tilsammen 451 657 Stemmer og 69 Mandater. Valgloven virkede altsaa for saa vidt tilfredsstillende, men kun fordi det radikale Venstre og Socialdemokratiet indgik i delvis Samarbejde. Denne Statistik viser, hvor nyttigt det var, at Radikale og Socialdemokrater i en for Land og Folk og for vor hele politiske Udvikling saa kritisk Situation som For-aarsmaanederne 1918 indgik dette delvise Samarbejde. Men Tallene viser ogsaa, at havde vi ikke gjort det — og det er naturligvis noget ekstraordinært, som man kun gør i en ekstraordinær Situation —, havde vi i den første Valgperiode efter den nye Grundlov faaet den parlamentarisk fuldkommen utilstedelige Stilling, kan jeg næsten sige, at et Mindretal blandt Vælgerne havde faaet et meget betydeligt Flertal her i Folketinget; vi havde da begyndt den nye Grundlovs første Levetid med en ganske uparlamentarisk Konstellation.

De to Forslag, her foreligger, holder sig paa det bestaaendes Grund. Netop Princippet, hele Grundlaget i det, det ærede Medlem kaldte Overenskomsten af 1915, Princippet om Enkeltmandskredse med Tillægsmandater, bevares uforandret. Hvad den midlertidige Valglov angaar, da søges de Mangler afhjulpet, som nogen-lunde let og praktisk kan afhjælpes indenfor den Ramme, vi er nødte til at holde os indenfor, nemlig den bestaaende Grundlov med Fiksering af Folketingets Medlemstal til 140. Det er sket meget lempeligt. Jeg vilde mene, at man kunde gaa lidt videre. Ved de Overvejelser, jeg i det sidste Aar har anstillet angaaende